

Bijlage: Toetsing criteria samenwerking

Aansluiting bij de Gemeenschappelijke Regeling (GR) Cocensus is een raadsbesluit. Na de acceptatie van de offerte en de start van het voorbereidingstraject om toetreding mogelijk te maken wordt aan de raad het besluit voorgelegd om toe te treden tot de GR Cocensus. De offerte is getoetst aan de 3 samenwerkingscriteria die uw raad heeft geformuleerd in de in 2013 vastgestelde raadsnota samenwerking. Per criterium is aangegeven in hoeverre de offerte daaraan voldoet.

Conclusie is dat de offerte voldoet aan de 3 criteria van de raad (zie bijlage toetsing criteria samenwerking).

1. *Bij samenwerking dient er focus te zijn op het perspectief en het belang van de Langedijkers.* De raad vindt het belangrijk dat de burger de gemeente kent en dat de gemeente de burger kent.
 - Samenwerking mag niet ten koste gaan van communicatie met de burger, maar moet deze waar mogelijk versterken.
 - Loketten dienen dichtbij, dat wil zeggen: gelokaliseerd in Langedijk, en toegankelijk te zijn.
 - Bij backoffice taken is het denkbaar dat standaardisering van processen en de noodzaak van een zekere omvang (groot aantal deelnemers) ertoe leiden dat een hoge mate van efficiency wordt bereikt. Het organiseren van deze taken "op afstand" van Langedijk kan de consequentie zijn.

Ten aanzien van het eerste criterium staat in de offerte het volgende:

Cocensus is een puur uitvoerende organisatie op het gebied van lokale heffingen. Uiteraard behoudt de gemeente de beleidsfunctie, maar er is ook voor gekozen om in de richting van de burgers het gezicht en de herkenbaarheid van de deelnemende gemeenten te behouden. Aanslagen zijn voorzien van de gemeentelijke logo's en voor de eerstelijns opvang dienen burgers zich te wenden tot de gemeenten. Dat betekent dat op de belastingaanslagen de adressen van de gemeenten en de telefoonnummers van de gemeenten worden vermeld. De medewerkers van de gemeenten (balie en call-centra) worden in de maand februari getraind door Cocensus. Voor complexere vragen wordt doorgeschakeld naar Cocensus of worden terugbel- of tegenwoordig ook terugmail-afspraken (binnen 48 uur) gemaakt. Een stap verder in de belastingprocessen worden de contacten met de burgers wel volledig door Cocensus verzorgd. Dus op uitspraken op bezwaarschriften, kwijtscheldingsverzoeken, aanmaningen, dwangbevelen e.d. staat het telefoonnummer van Cocensus. Voor de gemeentelijke KCC wordt een raadpleegfunctie in het belastingssysteem van Cocensus gefaciliteerd.

Samengevat gaat de samenwerking met Cocensus niet ten koste van de communicatie met de burger. De 1e lijns communicatie blijft belegd bij het KCC van de gemeente Langedijk. Voor de 2e lijns communicatie (back-office Cocensus) zijn goede afspraken gemaakt en wordt een hoge mate van efficiency bereikt (lagere kosten).

- II. *Beleid en regie moeten goed zijn ingeregeld in nieuwe samenwerkingsvormen.* Steeds moet vooraf duidelijk zijn waar de gemeente op wil sturen en wat er moet worden gemonitord.
- De rol van de raad bij het samenwerkingsinitiatief moet steeds zijn aangegeven, evenals de wijze en momenten waarop de raad geïnformeerd wordt. De raad is zich er overigens van bewust dat haar invloed bij sommige samenwerkingsverbanden beperkt is, bijvoorbeeld bij “verbonden partijen”. Dan dient gemotiveerd en duidelijk te worden aangegeven dat dit het geval is (en welke keuzemogelijkheden er eventueel wel zijn voor de raad).

Ten aanzien van het 2e criterium staat in de offerte het volgende:

Cocensus kent een Algemeen Bestuur (AB) en een Dagelijks Bestuur (DB). Het DB vergadert vijf keer per jaar. Twee van deze vergaderingen worden opgeschaald tot een AB-vergadering, met name om de jaarrekening en de begroting vast te stellen.

De vergaderingen kenmerken zich door slagvaardigheid en besluitvorming op basis van wederzijds vertrouwen. Het is nog niet voorgekomen, dat er besluiten zijn genomen op basis van het uitbrengen van stemmen.

Daarnaast vindt er eveneens vijf keer per jaar het opdrachtgeversoverleg plaats (OGO). Dat is een vergadering waarin de besluiten, de rapportages, de uitvoering van de dienstverleningsovereenkomsten e.d. worden besproken met de ambtelijke opdrachtgevers. Het OGO dient daarnaast als voorbereidingsoverleg voor de bestuursvergaderingen.

Cocensus is een gemeenschappelijke regeling op het niveau van colleges. De gemeenteraden van de gemeenten worden in staat gesteld om hun gevoelens te uiten bij de begroting en de jaarrekening van Cocensus, die in de regel worden aangeboden als bijgevoegde stukken bij de gemeentebegroting en de gemeenterekening.

In de huidige situatie bestaat de GR uit 6 gemeenten. Dat maakt het mogelijk om vergaderingen van het AB en DB indien gewenst samen te laten vallen. Indien de GR wordt uitgebreid met 6 gemeenten dan is het wellicht niet meer mogelijk om dit altijd gemakkelijk te realiseren. Dat betekent, dat mogelijk moet worden nagedacht om ter behoud van de slagvaardigheid een duidelijkere scheiding aan te brengen in de structuur en vertegenwoordiging van met name het Dagelijks Bestuur. Hiertoe zal in de nadere uitwerking in 2013 vorm aan gegeven dienen te worden.

Cocensus is een puur uitvoerende organisatie op het gebied van lokale heffingen. Uiteraard behoudt de gemeente de beleidsfunctie.

Samengevat is de rol van de raad bij het samenwerkingsverband beperkt. De raad en college worden wel tijdig geïnformeerd (zie ook criterium III) over de uitvoering van de belastingtaak. De raad blijft de hoogte van de tarieven en de verordeningen net als in de huidige situatie vaststellen.

III. *De raad wil altijd zicht hebben (om daarmee greep te kunnen houden) op de inhoud, de kosten en de kwaliteit van het samenwerkingsinitiatief.*

- Elk voorgenomen besluit tot samenwerking is daarom voorzien van een business-case, waarin al deze aspecten aan de orde gekomen, dus: inhoud, financiën en kwaliteit.
- Ook tijdens de uitvoering wil de raad greep houden op de financiën door vooraf overeengekomen tussentijdse rapportages en goedkeuring van begrotingen.
- De raad wil dat het onderwerp "Samenwerking" een vaste plek krijgt in de Planning & Control cyclus van de gemeente. Dat kan bijvoorbeeld bij de jaarlijkse Kadernota. Daarbij gaat het de raad er vooral om, in ieder geval eens per jaar, een strategische discussie te voeren op inhoud en doelen.

Ten aanzien van het 3e criterium worden de business case en vervolgens de greep op de financiën beoordeeld:

Business case samenwerking

Inhoud van de samenwerking (wet en regelgeving belastingen, uit offerte)

De verplichtingen van Cocensus om de van toepassing zijnde wet- en regelgeving te volgen, alsmede de aanwijzingen die zijn opgenomen in de gemeentelijke belastingverordeningen zijn vastgelegd in de Gemeenschappelijke regeling (GR), de Mantelovereenkomst en in dienstverleningsovereenkomsten (DVO's) die voor alle individuele gemeenten zijn opgesteld en vastgesteld. De GR en de DVO zijn als afzonderlijke bijlagen bij de offerte gevoegd.

In de praktijk van Cocensus is geconstateerd, dat de kennis van lokale belastingen bij de aangesloten gemeenten vermindert of verdwijnt. En hoewel Cocensus zich puur richt op de uitvoering is gebleken dat de behoefte aan beleidsvoorbereiding of beleidsondersteuning is toegenomen. Dat betekent voor de huidige deelnemers aan de GR dat Cocensus intensief betrokken wordt bij het opstellen van de belastingverordeningen. Daarnaast volgt Cocensus alle ontwikkelingen op gebied van lokale heffingen bijvoorbeeld op het gebied van initiatieven of maatregelen van de rijksoverheid en alle relevantie jurisprudentie. Deze ontwikkelingen worden kortgesloten met de ambtelijk opdrachtgevers van de aangesloten gemeenten.

Kwaliteit van de samenwerking

De kwaliteitskenmerken van Cocensus uit zich onder meer in ISO-certificering en een kwalificatie "Goed" van de Waarderingskamer. ISO is met name van belang, omdat een instrument is gecreëerd, waarbinnen alle processen periodiek via interne audits worden doorgelicht, ook op het onderwerp efficiency.

Financiën

Aansluiting bij Cocensus leidt tot een direct financieel voordeel van 91.400 in 2014, oplopend naar 127.000 in 2018. In 2013 is een voorbereidingskrediet noodzakelijk van € 50.000 als bijdrage in het toetredingstraject, aanvullende lasten voor aansluitingen op de systemen van Cocensus en het organiseren ondersteuning i.v.m. inwerkperiode personeel.

Samengevat is er een positieve business case op alle punten van de samenwerking. Daarbij komt dat de kwetsbaarheid van de relatief kleine gemeente Langedijk wordt beperkt. Het wegvallen van 1 of meerdere sleutelfunctionarissen kan in een groter samenwerkingsverband sneller worden opgevangen en leidt niet direct tot dure inhuur.

Greep houden op de financiën

Driemaal per jaar wordt er per gemeente een uitgebreide managementrapportage opgesteld, gericht op de uitvoering van de gemeentelijke belastingen over de (drie) lopende belastingjaren. Een samenvatting van de managementrapportages, uitgebreid met de onderdelen personeel en financiën wordt gepresenteerd in de bestuursrapportage.

De accountantscontrole voor het onderdeel gemeentelijke belastingen vindt plaats bij Cocensus. De kosten van deze controle zijn opgenomen in de begroting van Cocensus. Door de accountant

van Cocensus worden afspraken gemaakt met de gemeentelijke accountant voor de formele overdracht van het door de accountant van Cocensus te controleren deel. Daarnaast wordt het normenkader en controleprotocol van de betreffende gemeente gehanteerd als input voor de te controleren werkzaamheden. Tot slot kan een gemeente of gemeentelijke accountant het verzoek indienen om specifieke onderdelen meer uitgebreid bij de controle te betrekken.

De afgelopen drie jaar en ook het komend jaar maakt Cocensus gebruik van de diensten van accountant Ernst & Young. De accountantscontrole bij Cocensus vindt plaats in de 3e week van januari. De jaarrekening wordt vastgesteld in de 2e week van februari.

Samengevat wordt door Cocensus goed inzicht gegeven op de inhoud, kosten en kwaliteit van het samenwerkingsinitiatief en de bestuurlijke informatievoorziening sluit goed aan op de planning en control cyclus van de gemeente.

